

Παναγιώτης Μαυροειδής

Τους προηγούμενους μήνες, μιλούσαν για την **Πορτογαλία** συχνά πυκνά, οι Σόιμπλε Γιουνκέρ, Μέρκελ (και τα γιουσουφάκια τους στην Ελλάδα), επαινώντας την επιτυχή είσοδο της χώρας της Ιβηρικής Χερσονήσου στη **μετα-μνημονιακή περίοδο**, σε αντίθεση με την αδιόρθωτη Ελλάδα που επέμενε να αναζητά δρόμους αμφισβήτησης της ευρω-ενωσιακής λιτότητας.

Ο **μύθος** αυτός έχει πλέον καταρρεύσει. Η προσωρινή ευημερία των αριθμών στηριγμένη στις αιματηρές θυσίες των Πορτογάλων εργαζομένων, έδωσε ήδη τη θέση της στη σκληρή πραγματικότητα: Οικονομική στασιμότητα, διατήρηση της ανεργίας σε υψηλά επίπεδα, σαφής τάση για νέα αύξηση του δημόσιου χρέους, αιμορραγία μετανάστευσης, ένας στους πέντε πολίτες εξακολουθεί να ζει κάτω από το όριο της φτώχειας με εισόδημα χαμηλότερο των 5.000 ευρώ ετησίως.

Η κατάσταση αυτή βρήκε γρήγορα πολιτική αντανάκλαση, καθώς η κοινωνική δυσαρέσκεια οδήγησε σε βαριά ήττα στις τελευταίες εκλογές το συνασπισμό σοσιαλδημοκρατών (PSD, σ.σ. κλασικό δεξιό κόμμα, άσχετα από το όνομά του) του πρώην πρωθυπουργού Πάσος Κοέλιο και συντηρητικών (CDS), παρά το γεγονός ότι διατήρησε την πρώτη θέση.

Εφεξής οι ειδήσεις άλλαξαν.

Από τη μια, ήταν η εξωφρενική δήλωση (και πολιτική πράξη) του συντηρητικού Προέδρου της χώρας Α. Καβάκο Σίλβα ότι δε θα ενέκρινε ποτέ το σχηματισμό κυβέρνησης με συμμετοχή ή στήριξη κομμάτων που τάσσονται υπέρ της κατάργησης του Δημοσιονομικού Συμφώνου και της αποχώρησης της χώρας από την ευρωζώνη (διαβάστε εδώ). Αφορούσε το ενδεχόμενο από κοινού στήριξης κυβερνητικής λύσης από το Σοσιαλιστικό Κόμμα, το Κομμουνιστικό Κόμμα Πορτογαλίας (ΠΚΚ, αδελφό κόμμα του ΚΚΕ) και το Μπλόκο της Αριστεράς (μέλος του Κόμματος Ευρωπαϊκής Αριστεράς, μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και ΛΑΕ).

Από την άλλη, αίσθηση προκάλεσε η δήλωση πρόθεσης από μεριάς του ΠΚΚ να στηρίξει κυβέρνηση με πυρήνα το ΣΚ. Πρόκειται για ένα κόμμα που έχει πρωταγωνιστήσει στην εφαρμογή μνημονιακών νεοφιλελεύθερων πολιτικών στην Πορτογαλία. Επίσης, ρητά αποκλείει κάθε σκέψη εξόδου από την ευρωζώνη και "ασέβειας" προς τις δρακόντειες απαιτήσεις του Δημοσιονομικού Συμφώνου της ΕΕ, ήδη ενσωματωμένες στον προϋπολογισμό της χώρας αλλά και στο σύνολο των αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων που "πρέπει" να εφαρμοστούν.

Η συνάντηση όσων πανηγύριζαν στην Ελλάδα για την εξέλιξη αυτή ήταν εντυπωσιακή. Τα κλασικά αστικά κόμματα έβλεπαν μια ακόμη "δικαίωση" για τον μονόδρομο της ευρωζώνης που προσκυνούν. Ο ΣΥΡΙΖΑ μετέφραζε τα πράγματα ως επιβεβαίωση της δικής του κυβερνητικής γραμμής αστικής διαχείρισης, επιχειρώντας παράλληλα να πιέσει ΚΚΕ και ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Αλλά και μια σειρά εραστές του κυβερνητισμού, που θεωρούν ύψιστη αρετή της αριστεράς να αποδεικνύει τη χρησιμότητά της κατά βάση σε αυτό το πεδίο, δεν κρατήθηκαν από το να πανηγυρίσουν.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η κυβέρνηση μειοψηφίας του συνασπισμού δεξιάς και σοσιαλδημοκρατών υπό τον Πέδρο Πάσος Κοέλιο, που είχε ορκίσει πραξικοπηματικά ο δεξιός πρόεδρος, καταψηφίστηκε στη Βουλή.

Θα δοθεί λοιπόν εντολή σχηματισμού κυβέρνησης με στήριξη από Σοσιαλιστικό Κόμμα, Κομμουνιστικό Κόμμα Πορτογαλίας και Μπλόκο της Αριστεράς ή θα επιβληθεί με νέα συνταγματική αυθαιρεσία, ελέω ΕΕ, μια υπηρεσιακή κυβέρνηση της αρεσκείας της;

Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι την **πρωτοβουλία κινήσεων** στο σχηματισμό κυβέρνησης της παραπάνω συμμαχίας, την έχει βασικά το **ΠΚΚ**. Με βάση σχετική απόφαση της ΚΕ του, διαμορφώθηκε **πρόταση Πλαισίου Συμφωνίας** με το ΣΚ, η οποία με ελάχιστες τροποποιήσεις συμφωνήθηκε διμερώς μαζί του. Στη συνέχεια, στη βάση του αυτού του Πλαισίου Συμφωνίας, το ΣΚ συνυπέγραψε πανομοιότυπη διμερή συμφωνία με το Μπλόκο της Αριστεράς. (παρατίθεται σχετική δήλωση του ΓΓ της ΚΕ του ΠΚΚ Ζερόνιμο ντε Σόουζα, που συμπυκνώνει την απόφαση της ΚΕ του Κόμματος)

Τρία είναι τα βασικά επιχειρήματα τα οποία επιστρατεύονται για να υποστηρίξουν την ορθότητα αυτής της επιλογής, από τους υποστηρικτές της: Αποφυγή σχηματισμού μιας νέας δεξιάς κυβέρνησης, ανταπόκριση στην απάντηση των Πορτογάλων ψηφοφόρων για **“αλλαγή πορείας”** και αντιμετώπιση των **“άμεσων πιεστικών προβλημάτων”**.

Η τετριμμένη αυτή επιχειρηματολογία του συρμού, πασίγνωστη από όλες τις περιπτώσεις ανοιχτής ταξικής και πολιτικής συνθηκολόγησης της ρεφορμιστικής κομμουνιστικής αριστεράς με την κυρίαρχη πολιτική που έχει οδηγήσει στην απαξίωση ή/και εξαφάνισή της (πχ Γαλλία και Ιταλία), δεν μπορεί ωστόσο να κρύψει την ουσία των πραγμάτων.

Το κείμενο που τιτλοφορείται **«Οι κοινές θέσεις του Σοσιαλιστικού και του Κομμουνιστικού Κόμματος Πορτογαλίας σχετικά με μια πολιτική λύση»** (δημοσιεύεται ολόκληρο στο τέλος), μας πληροφορεί ότι:

«αμφότερα τα κόμματα επέλεξαν να τονίσουν τα σημεία σύγκλισης, όχι τα σημεία απόκλισης».

Λες και συζητούν αδελφά κόμματα! Τόσο απλά και βολικά μπαίνουν στο ζύγι και στο παζάρι τα διαφορετικά ταξικά συμφέροντα και πολιτικές αξιακές αφητηρίες ενός κλασικού αστικού κόμματος και μιας δύναμης κομμουνιστικής αναφοράς.

Να λοιπόν ποια είναι τα **«σημεία σύγκλισης»**, μεταξύ ΣΚ και ΠΚΚ:

«...»

- Ξεπάγωμα συντάξεων,
- αποκατάσταση των ημερών αργίας που καταργήθηκαν,
- αποφασιστική καταπολέμηση της επισφαλούς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ψευδών “πράσινων κουπονιών” [που μεταμφιέζουν τη μακροπρόθεσμη εργασία σε περιστασιακή απασχόληση],
- καταχρηστική χρήση της πρακτικής άσκησης και χρήση των λεγόμενων «συμβάσεων απασχόλησης και εισαγωγής» για αντικατάσταση εργαζομένων με πλήρη απασχόληση,
- αναθεώρηση στο μηχανισμό που επιβάλλει μισθολογικές περικοπές στους εργαζόμενους με «πράσινα κουπόνια»,
- να μπει τέρμα στα ειδικά καθεστώτα επανειδίκευσης/κινητικότητας [που είναι κρυφές μορφές απόλυσης],
- σεβασμός στο δικαίωμα για συλλογικές διαπραγματεύσεις στη δημόσια διοίκηση,
- πλήρης αποκατάσταση των επικουρικών συντάξεων για τους εργαζόμενους στις δημόσιες επιχειρήσεις,
- μείωση του ΦΠΑ στη βιομηχανία εστίασης [εστιατόρια] στο 13%,
- εισαγωγή ρήτρας προστασίας για το δημοτικό φόρο στα σπίτια [IMI],
- εγγυημένη προστασία της πρώτης κατοικίας για τις οικογένειες που υπόκεινται σε έξωση για

- φορολογικές οφειλές ή κατασχέσεις ακινήτων για δάνεια,
- επέκταση των φορολογικών κινήτρων στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
- επαναξιολόγηση των μειώσεων και απαλλαγών από το φόρο κοινωνικής ασφάλισης (TSU),
- ενίσχυση του εθνικού συστήματος υγείας, παρέχοντας επαρκείς ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης του στόχου της διασφάλισης οικογενειακού γιατρού και νοσηλευτών σε όλους,
- κατάργηση των πρόσφατων αλλαγών στο νόμο για τις εκτρώσεις,
- εγγυημένη πρόσβαση, έως το 2019, σε παιδικούς σταθμούς για όλα τα παιδιά άνω των τριών ετών,
- ισχυρότερη άμεση και έμμεση Εκπαιδευτική Κοινωνική Δράση,
- συμβάσεις εργασίας για όλους τους εκπαιδευτικούς και το μη διδακτικό προσωπικό στα σχολεία,
- λιγότερα παιδιά ανά τμήμα στα σχολεία,
- σταδιακή δωρεάν παροχή σχολικών βιβλίων σε όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης,
- προώθηση κανονικών συμβάσεων για διδακτορικούς ερευνητές στα δημόσια εργαστήρια και τους άλλους τόπους εργασίας, σταδιακή αντικατάσταση των μεταδιδακτορικών υποτροφιών με εργασιακές συμβάσεις για τους ερευνητές,
- αντιστροφή των τρεχουσών διαδικασιών ιδιωτικοποιήσεων στις επίγειες μεταφορές,
- αποκλεισμός κάθε νέας ιδιωτικοποίησης.

...»

Αν διαβάσει κανείς προσεκτικά τη λίστα των «άμεσων μέτρων», δε θα δυσκολευτεί να διακρίνει πως ενώ θίγονται θέματα σοβαρά για τα εργατικά λαϊκά στρώματα, έχουν επιλεγεί **εκείνα μόνο τα οποία δεν επιφέρουν δημοσιονομικό κόστος** και δεν επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό (ή το κάνουν σε ελάχιστο βαθμό).

Πριν θεωρήσει κανείς απόλυτη αυτή την επισήμανση, αξίζει να παρατηρήσει ότι:

Πρώτο: στη συνέχεια του κειμένου, δηλώνεται η πρόθεση δημιουργίας από τα δύο κόμματα κοινών επιτροπών για τη διερεύνηση της επίπτωσης των μέτρων στον προϋπολογισμό, με ταυτόχρονη δήλωση ότι:

«*Τα δυο κόμματα εξετάζουν μέτρα και λύσεις οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα, χωρίς να επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό*»

Δεύτερο, το ΣΚ και το ΠΚΚ, για να κάνουν ακόμη πιο σαφές ότι θα σεβαστούν τις ενσωματωμένες στον προϋπολογισμό δημοσιονομικές απαιτήσεις λιτότητας, **αποκλείουν** από άμεση εφαρμογή μέτρα σε άλλα θέματα για τα οποία,

«*δεν υπήρξε συμφωνία σχετικά με τους όρους υλοποίησής τους*».

Ποια είναι αυτά; Μα τα σημαντικότερα οικονομικά μέτρα λεηλασίας των εργαζομένων!

Μεταξύ αυτών που αποκλείονται:

«...»

- αποκατάσταση των αμοιβών των εργαζομένων στη δημόσια διοίκηση μέσα στο 2016,
- αποκατάσταση της εβδομάδας εργασίας 35 ωρών στην δημόσια διοίκηση,
- άρση των περιορισμών στις προσλήψεις στη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο,
- κατάργηση των νέων φόρων [κύρια του φόρου εισοδήματος]

Σε πολλούς κάνει εντύπωση το γεγονός ότι στο πλαίσιο κοινών θέσεων του ΣΚ και του ΠΚΚ, απουσιάζει κάθε αναφορά στην **ευρωζώνη** και τη ρήξη με τους δρακόντειους νόμους επιβολής λιτότητας, αναδιάρθρωσης των εργασιακών σχέσεων και υποβάθμισης των δημόσιων κοινωνικών αγαθών, καθώς και για την ανάγκη διαγραφής του **δημόσιου χρέους** της χώρας.

Στην πραγματικότητα τα θέματα αυτά είναι **ουσιωδώς και αρνητικά παρόντα** στο κοινό πόρισμα/βάση της κυβερνητικής συνεργασίας, μέσω της δήλωσης υποταγής, της αποδοχής της διατήρησης σε ισχύ και της εφαρμογής όλων των συνεπαγόμενων μνημονιακών μέτρων που θεσπίστηκαν από την ως τώρα συντηρητική κυβέρνηση.

Η «αριστερή κυβέρνηση», θα ασχοληθεί από εκεί και πέρα. Ο ΣΥΡΙΖΑ με τις ανοησίες περί “λύσης μέσα στην ευρωζώνη» και περί «παράλληλου προγράμματος», έχει δημιουργήσει ως φαίνεται σχολή...

Βεβαίως, ο **Μάριο Σεντένο**, προαλειφόμενος για τη θέση του Υπουργού Οικονομικών στην “κυβέρνηση της αλλαγής”, σε συνέντευξή του στους Financial times μπορεί να είναι πιο σαφής, δηλώνοντας:

*«θα μείνουμε στο δρόμο της δημοσιονομικής σταθεροποίησης. **Αυτό με το οποίο θα αναμετρηθούμε δε θα είναι η κατεύθυνση, αλλά η ταχύτητα του ταξιδιού.** Κανένας και με κανένα τρόπο δε σκέφτεται να μην πληρωθούν χρέη που έχουν συμφωνηθεί σε συμβάσεις...»*

Στο πλαίσιο αυτό, αν κάτι θα αποδειχτεί η μεγαλύτερη ανοησία δε θα είναι τίποτα άλλο παρά η έκθεση ιδεών του κοινού πορίσματος ΠΚΚ και ΣΚ που δηλώνει ότι :

« θα υπερασπιστούμε τις κοινωνικές λειτουργίες του κράτους και των δημόσιων υπηρεσιών, της κοινωνικής ασφάλισης, της εκπαίδευσης και της υγειονομικής περίθαλψης, δίνοντας σοβαρή μάχη εναντίον της φτώχειας και των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων»

Συμπερασματικά, ο ισχυρισμός ότι η προοπτική μιας κυβέρνησης συνεργασίας με αυτό το χαρακτήρα, θα αντιμετωπίσει τα λεγόμενα «άμεσα προβλήματα» και «αύριο βλέπουμε», προσκρούει στην συγκεκριμένη φύση ή απουσία των απαραίτητων άμεσων μέτρων που θα βελτίωναν τη θέση των εργαζομένων απέναντι στο κεφάλαιο, με ανατροπή των απαιτήσεων και δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μόνο που εξασφαλίζει αυτό το προοίμιο συμφωνίας είναι η συνυπογραφή από μεριάς των κομμουνιστών και της αριστεράς της λιτότητας διαρκείας και την αποδοχή της δικτατορίας της ευρωζώνης.

Παρεμπιπτόντως, φαίνεται ότι στην Πορτογαλία αστική τάξη και κεφάλαιο ...δεν υπάρχουν, καθώς στο περίφημο κοινό πλαίσιο δεν υπάρχει ούτε λεκτική αναφορά. Αντίθετα, βρέθηκε χώρος για να τεθεί ένας μακρόπνοος στόχος ...προοπτικής ως εξής:

«Να επεξεργαστούμε μια νέα οικονομική στρατηγική, με βάση την ανάπτυξη και την απασχόληση, αυξάνοντας το οικογενειακό εισόδημα και δημιουργώντας προϋποθέσεις για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις»

Εδώ είναι πραγματικά που λέει κανείς: «με τέτοιους αριστερούς και κομμουνιστές, τι τους θες τους δεξιούς”.

Με τούτα και με εκείνα, τακτοποιήθηκαν όλα και περιμένουμε να δούμε μια «αδελφή» του ΣΥΡΙΖΑ κυβέρνηση στην Πορτογαλία;

Κάθε άλλο!

Όσο η αριστερά εκεί κάνει επίδειξη κυβερνησιμότητας και απόλυτης υποταγής, τόσο θα κατηγορείται για

...μπολσεβικισμό και ..κουβανοποίηση της Πορτογαλίας και θα οργιάζει η δικτατορική μανία και υστερία των συντηρητικών και της ΕΕ απέναντί τους.

Στην περίπτωση δε σχηματισμού κυβέρνησης «αριστερής συνεργασίας», είναι βέβαιο και ένα σχετικό ηλεκτροσόκ από μεριάς ευρωζώνης και ΕΚΤ εναντίον της (αλλά ΣΥΡΙΖΑ), για να τα κατεβάσουν τελείως, πετώντας και τα φύλα συκής...

Πηγές

Α. Δήλωση του Γραμματέα της ΚΕ του ΠΚΚ Ζερόνιμο ντε Σόουζα, μετά τη συνεδρίαση της Κεντρικής Επιτροπής του Πορτογαλικού ΚΚ της 8ης Νοέμβρη 2015

Οι βουλευτικές εκλογές επιβεβαίωσαν αυτό που εδώ και πολύ καιρό υποστήριζαν με τους αγώνες τους οι εργάτες και ο λαός: την ήττα του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος και του Λαϊκού Κόμματος και της πολιτικής τους. Ο νέος συσχετισμός δύναμης στη Βουλή δίνει μια ευκαιρία που δεν πρέπει να πάει χαμένη, να αντιμετωπιστούν τα πιο πιεστικά εργατικά και λαϊκά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα γίναμε μάρτυρες μιας βάνανυσης ιδεολογικής επίθεσης σχετιζόμενης με τα αποτελέσματα των εκλογών. Μιας συντονισμένης δράσης που συμπεριλάμβανε την απόφαση του προέδρου της χώρας να δώσει το χρίσμα στον Πάσος Κοέλιο και το αξιοθρήνητο διάγγελμά τους του προς το λαό, το περιεχόμενο του οποίου είναι ιδιαίτερα σοβαρό δεδομένου το ότι έρχεται σε αντιπαράθεση με το Σύνταγμα της χώρας.

Η Κ.Ε. του Κ.Κ.Π. δεν αναγνωρίζει στον Cavaco Silva ούτε πολιτική νομιμοποίηση ούτε και δημοκρατικό εύρος να προβεί σε μεθοδεύσεις σχετικά με το ρόλο και την πορεία του Κ.Κ.Π., ενός σημαντικού παράγοντα της πορτογαλικής δημοκρατίας.

Κανένας χειρισμός δεν μπορεί να εξαλείψει τη συνενοχή και την υποστήριξη του Προέδρου της Δημοκρατίας μιας κυβέρνησης και μιας πολιτικής που έσυραν τη χώρα στο μονοπάτι της καταστροφής. Πρόκειται για μια καταστροφική πορεία, οι συνέπειες της οποίας γίνονται διαυγέστερες λόγω της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης που έρχεται σε αντίθεση με τις απάτες, τα ψέματα, την προπαγάνδα και τη δημαγωγία της κυβέρνησης, που εύγλωττα απεικονίστηκαν στην τεράστια κυβερνητική απάτη της υποσχεθείσας επιστροφής του 33,5% των προσαυξήσεων του φόρου εισοδήματος λίγες μέρες πριν τις εκλογές. Πρόκειται για μια κοινωνική και οικονομική πολιτική που το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα και το Λαϊκό Κόμμα επιθυμούν να διατηρηθεί, όπως καθαρά φάνηκε από το κυβερνητικό πρόγραμμα που παρουσιάστηκε στις 6 Νοεμβρίου.

Αγνοώντας τα συνεχιζόμενα σοβαρά δομικά προβλήματα της χώρας, επιμένοντας στην παρανόηση ότι η οικονομική τους πολιτική οδήγησε στην ανόρθωση της οικονομίας, επαναλαμβάνοντας κενές διακηρύξεις για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων όπως η ανεργία ή η φτώχεια και πασχίζοντας να αποκρύψει τα αυξανόμενα προβλήματα διαβίωσης των εργατών και του λαού, η κυβέρνηση του Σοσιαλδημοκρατικού και του Λαϊκού κόμματος αντιπροσωπεύει την προοπτική της συνέχειας και εντατικοποίησης αυτών των πολιτικών που επιδείνωσαν την εκμετάλλευση και τη φτωχοποίηση, εμβάθυναν την ανισότητα και την αδικία και επέφεραν την υποβάθμιση της λαϊκής κυριαρχίας.

Το κυβερνητικό πρόγραμμα επιβεβαιώνει τους πολύ σοβαρούς λόγους να αποτραπεί ο σχηματισμός κυβέρνησης του Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος/Λαϊκού κόμματος. Για αυτό επιβεβαιώνουμε την απόφασή

μας να καταψηφίσουμε το κυβερνητικό πρόγραμμα του Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος/Λαϊκού κόμματος. Από τη σκοπιά της εκλογικής ήττας του Σοσιαλδημοκρατικού κόμματος/Λαϊκού κόμματος, το Κομμουνιστικό Κόμμα Πορτογαλίας πήρε την πρωτοβουλία και τόνισε την ανάγκη να διαφανούν τα πολιτικά και θεσμικά επακόλουθα του εκλογικού αποτελέσματος το οποίο σήμανε μια ήττα όχι μόνο για την κυβέρνηση αλλά και για την πολιτική της. Τα εκλογικά αποτελέσματα που ξεκάθαρα εκφράζουν την ανάγκη της αλλαγής.

Αυτή ακριβώς η ανάγκη αλλαγής οδήγησε το Κ.Κ.Π. στην ανάληψη αυτής της πρωτοβουλίας. Η νέα πολιτική και θεσμική πραγματικότητα που προέκυψε από τις εκλογές θέτει επιτακτικά το ζήτημα της διακοπής πορείας της πολιτικής που είχε χαράξει η προηγούμενη κυβέρνηση. Είναι ακριβώς αυτή η ανάγκη που πρέπει να υλοποιηθεί, η οποία οδήγησε το Κ.Κ.Π. να μην κάνει οικονομία δυνάμεων, ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των εργατών και του λαού και τιμώντας τις δεσμεύσεις του να εργαστεί και να παλέψει για να προσφέρει λύσεις σε αυτές, να εξασφαλίσει τις αντίστοιχες πολιτικές και θεσμικές συνθήκες. Στην υλοποίηση αυτών των στόχων το Κ.Κ.Π. έχει στρατευτεί με σοβαρό και αφοσιωμένο τρόπο και σύμφωνα με τις θέσεις του μετά τις εκλογές.

Η προσέγγιση και αμοιβαία εκτίμηση ανάμεσα στο Κ.Κ.Π. και το Σοσιαλιστικό Κόμμα επιτρέπει να αντιμετωπιστούν μια σειρά ζητημάτων για τα οποία μπορεί να εξασφαλιστεί σύγκλιση στη δράση για την αντιμετώπιση κάποιων από τα άμεσα προβλήματα των εργατών και του λαού της Πορτογαλίας. Η πραγματική δυνατότητα είναι ανοιχτή, ανάμεσα σε άλλα, στο να γίνουν βήματα να επιστραφούν οι μισθοί και τα εισοδήματα, να αποκατασταθούν οι επικουρικές συντάξεις των εργατών των ΔΕΚΟ, να βελτιώσει τους μισθούς και να σταματήσει τη συνεχόμενη απαξίωση των συντάξεων, να επαναφέρει τμήμα των κοινωνικών παροχών, να αποκατασταθεί ο κοινωνικός τουρισμός, να εξασφαλιστούν καλύτερες συνθήκες πρόσβασης στο δικαίωμα στην παιδεία και υγεία, να ανατραπεί η διαδικασία ιδιωτικοποίησης των μεταφορών.

Είναι προφανές ότι στη Βουλή υφίσταται μια θεσμική βάση που θα διευκόλυνε να πάμε όσο μακρύτερα μπορεί η κάθε πολιτική δύναμη που τη συνθέτει, να ανοίξουν δρόμοι ανταπόκρισης στις διαθέσεις και τις προσδοκίες των εργατών και του λαού και το ότι τίποτα δεν μπορεί να σταθεί εμπόδιο στο σχηματισμό κυβέρνησης με πρωτοβουλία του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Το Κ.Κ. επαναδιαβεβαιώνει ότι ο Πρόεδρος της χώρας δεν μπορεί να επικαλεστεί καμία πολιτική ή κανένα θεσμικό επιχείρημα για να αμφισβητηθεί αυτή η κυβερνητική προοπτική.

Η Κ.Ε. επιβεβαιώνει τους όρους της «Κοινής πρότασης των Κ.Κ.Π. και Σοσιαλιστικού Κόμματος πάνω στην πολιτική λύση» που απεστάλησαν στο Σοσιαλιστικό Κόμμα και αν εγκριθούν από το Σοσιαλιστικό Κόμμα θα έχουμε αύριο τη μορφοποίηση και παρουσίασή της.

Έτσι υφίστανται, κατά το Κ.Κ.Π., οι συνθήκες που βεβαιώνουν την ήττα του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος/Λαϊκού κόμματος και επιτρέπουν το σχηματισμό κυβέρνησης με πρωτοβουλία του Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Επιβεβαιώνουμε εκ νέου τώρα, αυτό που έχουμε τονίσει: υπάρχει στη Βουλή μια πλειοψηφία βουλευτών επαρκής για το σχηματισμό κυβέρνησης του Σοσιαλιστικού Κόμματος, παρουσίασης προγράμματος, ανάληψης υπουργείων και υιοθέτησης μιας πολιτικής λύσης διάρκειας στο πλαίσιο της υπάρχουσας βουλής.

Εν τω μεταξύ, οι εργάτες και ο λαός μπορούν να υπολογίζουν σε αυτό που το Κ.Κ.Π. δεσμεύτηκε σε αυτούς και στη χώρα: θα αναλάβουμε πρωτοβουλία και δεν θα αρνηθούμε τη στήριξη κάθε μέτρου που θα ανταποκρίνεται στα συμφέροντά τους, θα συμβάλλει στην αύξηση των εσόδων τους και στην αποκατάσταση των δικαιωμάτων τους. Αυτή ήταν πάντοτε η δέσμευσή μας, που το κόμμα ανανεώνει με

τη βέβαιη εγγύηση της αφοσίωσης σε αυτήν, χωρίς όμως να ζητάει την επιβολή του προγράμματός του αλλά και χωρίς να παραιτείται από αυτό και από την ιδεολογική και πολιτική ανεξαρτησία του καθώς και η συμβολή στη διασφάλιση για τη χώρα μιας πορείας οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής προόδου και εθνικής ανεξαρτησίας.

Η πιθανότητα που τώρα ανοίγεται μπροστά μας δεν πρέπει να πάει χαμένη και θα κάνουμε τα πάντα να την επιβεβαιώσουμε, όχι μόνο δεν μας απαλλάσσει αλλά επιβεβαιώνει το βασικό στόχο της ρήξης με τη δεξιά πολιτική και την εφαρμογή μιας πατριωτικής και αριστερής πολιτικής.

Είναι αυτός ο στόχος, που οι εργάτες και ο λαός, οι δημοκράτες και οι πατριώτες, όλοι αυτοί που θέλουν να εξασφαλίσουν το δικαίωμα σε μια Πορτογαλία με μέλλον, θα συνεχίσουν για να την πάρουν στα χέρια τους με τον αγώνα τους και την παρέμβασή τους. Για την παρέμβαση και τον αγώνα των εργατών και του λαού, στη σημασία του οποίου η Κ.Ε. του κόμματος αποδίδει έμφαση. Τώρα είναι ιδιαίτερα σημαντικό να επικεντρωθούμε στη συγκέντρωση που καλείται από τη Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Πορτογαλίας. Στις 10 Νοεμβρίου δίπλα στη Βουλή, προκειμένου να ολοκληρωθεί η ήττα του συνασπισμού Σοσιαλδημοκρατικού/Λαϊκού Κόμματος, να απαιτήσουμε λύσεις για τις ανάγκες των εργατών και να επιβεβαιώσουμε την ανάγκη για μια πολιτική που προωθεί την οικονομική ανάπτυξη που υπηρετεί τους εργάτες, το λαό και τη χώρα.

Τέλος η Κ.Ε. του Κ.Κ.Π. εντάσσει την αναμφισβήτητη σημασία των προεδρικών εκλογών στο ευρύτερο πλαίσιο της κατάστασης που βρίσκεται η χώρα. Οι υποψηφιότητες που είναι ήδη γνωστές και η ανάπτυξη της προεκλογικής καμπάνιας επιβεβαιώνει την ορθότητα της απόφασης του Κ.Κ.Π. να υποστηρίξει την υποψηφιότητα του Edgar Silva, αποδεικνύει τη διακριτή του φύση και στάση και καθαρά δείχνει τον ουσιαστικό και αναντικατάστατο ρόλο του σε αυτήν την πολιτική μάχη.

Μια πραγματικά αληθινή και μαχητική υποψηφιότητα, αφοσιωμένη στα συμφέροντα των εργατών και του λαού, συνδεόμενη με τις αξίες του Απριλίου και το Σύνταγμα της πολιτείας.

(Μετάφραση Χ.Κ.)

B. Οι κοινές θέσεις του Σοσιαλιστικού και του Κομμουνιστικού Κόμματος Πορτογαλίας σχετικά με μια πολιτική λύση

Τέσσερα χρόνια από το σχηματισμό της κυβέρνησης PSD/CDS η χώρα βρίσκεται σε οικονομικό μαρασμό, κοινωνική οπισθοδρόμηση, εξωτερική εξάρτηση και πτώχευση του δημοκρατικού καθεστώτος. Αυτή είναι η σημερινή εθνική πραγματικότητα.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα (ΣΚ) και το Πορτογαλικό Κομμουνιστικό Κόμμα (Κ.Κ.Π.) υιοθέτησαν το ακόλουθο κοινό κείμενο όσον αφορά την πολιτική κατάσταση, μέσα στο νέο θεσμικό πλαίσιο της βουλής που προέκυψε από τις εκλογές της 4 Οκτωβρίου 2015.

1. Οι εκλογές της 4 Οκτωβρίου σήμαναν σαφή ήττα του συνασπισμού σοσιαλδημοκρατών και χριστιανοδημοκρατών (PSD/CDS). Ο συνασπισμός αυτός απώλεσε τους πολιτικούς όρους και τη νομιμοποίηση για να συνεχίσει να κυβερνά. Το αποτέλεσμα της 4^{ης} Οκτωβρίου καταδίκασε όχι μόνο την κυβέρνηση συνασπισμού σοσιαλδημοκρατών και χριστιανοδημοκρατών, αλλά και τις πολιτικές της. Οι εκλογές έφεραν μια νέα σύνθεση της βουλής για την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο, που απεικονίζει μια ουσιαστική αλλαγή στην ισορροπία δυνάμεων. Αυτή η νέα πραγματικότητα, καθώς και η βούληση για αλλαγή που εκφράστηκε από τον πορτογαλικό λαό, αυξάνουν την απαίτηση και την ευθύνη να διασφαλιστεί ότι η πορεία που ακολούθησε η προηγούμενη κυβέρνηση

θα ανασχεθεί. Να ποια ευθύνη πρέπει να υλοποιήσουμε: να βρούμε μια πολιτική που να μπορεί να ανταποκριθεί στα πιο πιεστικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Πορτογάλοι όσον αφορά την απασχόληση, τους μισθούς και το εισόδημα, τις συντάξεις και τις κοινωνικές παροχές, τα δικαιώματα, τις κοινωνικές λειτουργίες του κράτους και των δημόσιων υπηρεσιών, και συγκεκριμένα την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση, την κοινωνική ασφάλιση και τον πολιτισμό. 2. Με αυτό το στόχο το ΣΚ και το Κ.Κ.Π. συνεργάστηκαν, μέσω μιας δεσμευτικής διαδικασίας αμοιβαίας αποτίμησης, που προσπάθησε να εντοπίσει τα θέματα, τα μέτρα και τις λύσεις που θα μπορούσαν να δείξουν τα απαραίτητα σήματα αλλαγής. Ήταν μια σοβαρή διαδικασία αποτίμησης, η οποία αναγνώριζε το διακριτό χαρακτήρα των προγραμμάτων των δύο κομμάτων και τις διαφορετικές τους αφετηρίες σχετικά με τις εκτιμήσεις και απόψεις για θεμελιώδεις πτυχές της κατάστασης της χώρας. Αλλά ήταν επίσης, και πάνω από όλα, μια προσπάθεια και αποτίμηση, η οποία επιβεβαίωσε ότι υπάρχει μια σειρά από θέματα που μπορεί να εξασφαλίσουν άμεση ανταπόκριση στις δικαιολογημένες προσδοκίες των Πορτογάλων να δουν το εισόδημά τους να αποκαθίσταται, τα δικαιώματά τους να αναβιώνουν, κι ένα καλύτερο βιοτικό επίπεδο. Αμφότερα τα κόμματα επέλεξαν να τονίσουν τα σημεία σύγκλισης, όχι τα σημεία απόκλισης.

2. Μεταξύ άλλων, το ΣΚ και Κ.Κ.Π. εντοπίζουν τις ακόλουθες πτυχές όπου υπάρχει δυνατότητα σύγκλισης σε πολιτικές λύσεις που δεν επιδέχονται αναβολής, παρά τις διαφορετικές προγραμματικές θέσεις κάθε κόμματος:

- Ξεπάγωμα συντάξεων,
- αποκατάσταση των ημερών αργίας που καταργήθηκαν,
- αποφασιστική καταπολέμηση της επισφαλούς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ψευδών "πράσινων κουπονιών" [που μεταμφιέζουν τη μακροπρόθεσμη εργασία σε περιστασιακή απασχόληση],
- καταχρηστική χρήση της πρακτικής άσκησης και χρήση των λεγόμενων «συμβάσεων απασχόλησης και εισαγωγής» για αντικατάσταση εργαζομένων με πλήρη απασχόληση,
- αναθεώρηση στο μηχανισμό που επιβάλλει μισθολογικές περικοπές στους εργαζόμενους με «πράσινα κουπόνια»,
- να μπει τέρμα στα ειδικά καθεστώτα επανειδίκευσης/κινητικότητας [που είναι κρυφές μορφές απόλυσης],
- σεβασμός στο δικαίωμα για συλλογικές διαπραγματεύσεις στη δημόσια διοίκηση,
- πλήρης αποκατάσταση των επικουρικών συντάξεων για τους εργαζόμενους στις δημόσιες επιχειρήσεις,
- μείωση του ΦΠΑ στη βιομηχανία εστίασης [εστιατόρια] στο 13%,
- εισαγωγή ρήτρας προστασίας για το δημοτικό φόρο στα σπίτια [IMI],
- εγγυημένη προστασία της πρώτης κατοικίας για τις οικογένειες που υπόκεινται σε έξωση για φορολογικές οφειλές ή κατασχέσεις ακινήτων για δάνεια,
- επέκταση των φορολογικών κινήτρων στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,
- επαναξιολόγηση των μειώσεων και απαλλαγών από το φόρο κοινωνικής ασφάλισης (TSU),
- ενίσχυση του εθνικού συστήματος υγείας, παρέχοντας επαρκείς ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης του στόχου της διασφάλισης οικογενειακού γιατρού και νοσηλευτών σε όλους,
- κατάργηση των πρόσφατων αλλαγών στο νόμο για τις εκτρώσεις,
- εγγυημένη πρόσβαση, έως το 2019, σε παιδικούς σταθμούς για όλα τα παιδιά άνω των τριών ετών,
- ισχυρότερη άμεση και έμμεση Εκπαιδευτική Κοινωνική Δράση,
- συμβάσεις εργασίας για όλους τους εκπαιδευτικούς και το μη διδακτικό προσωπικό στα σχολεία,
- λιγότερα παιδιά ανά τμήμα στα σχολεία,
- σταδιακή δωρεάν παροχή σχολικών βιβλίων σε όλη τη διάρκεια της υποχρεωτικής εκπαίδευσης,
- προώθηση κανονικών συμβάσεων για διδακτορικούς ερευνητές στα δημόσια εργαστήρια και τους

άλλους τόπους εργασίας, σταδιακή αντικατάσταση των μεταδιδακτορικών υποτροφιών με εργασιακές συμβάσεις για τους ερευνητές,

- αντιστροφή των τρεχουσών διαδικασιών ιδιωτικοποιήσεων στις επίγειες μεταφορές,
- αποκλεισμός κάθε νέας ιδιωτικοποίησης.

Το ΣΚ και το Κ.Κ.Π. επισημαίνουν ότι υπάρχουν και άλλα θέματα για τα οποία, μολονότι δεν υπήρξε συμφωνία σχετικά με τους όρους υλοποίησής τους, συμφωνήθηκαν στόχοι που αναμένεται να επιτευχθούν.

Μεταξύ αυτών: αποκατάσταση των αμοιβών των εργαζομένων στη δημόσια διοίκηση μέσα στο 2016, αποκατάσταση της εβδομάδας εργασίας 35 ωρών στην δημόσια διοίκηση, καθώς και η άρση των περιορισμών στις προσλήψεις στη δημόσια διοίκηση σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, κατάργηση των νέων φόρων [κύρια του φόρου εισοδήματος], προοδευτική επιβάρυνση και αύξηση των κλιμακίων στο φόρο εισοδήματος, εξάλειψη των τελών στους χρήστες του εθνικού συστήματος υγείας, διευρυμένη πρόσβαση στην κοινωνικής πρόνοια και υψηλότερες παροχές, ενίσχυση και διαφοροποίηση των πόρων της κοινωνικής ασφάλισης.

4. Το ΣΚ και το Κ.Κ.Π. αναγνωρίζουν ότι μια συμφωνία σχετικά με μια μελλοντική κυβέρνηση ή κυβερνητικό πρόγραμμα συνεπάγεται μεγαλύτερη πολιτική ταύτιση. Ωστόσο αναγνωρίζουν ότι, με το σημερινό επίπεδο σύγκλισης που επιτεύχθηκε, υπάρχουν οι προϋποθέσεις για:

- να τεθεί τέρμα στον φαύλο κύκλο οικονομικής και κοινωνικής υποβάθμισης που αντιπροσωπεύει η συνέχιση της ύπαρξης μιας κυβέρνησης των PSD/CDS. Με αυτή τη μέριμνα, το ΣΚ και το ΚΚΠ δεσμεύονται να απορρίπτουν οποιαδήποτε λύση προτείνει μια νέα κυβέρνηση PSD/CDS, και να ματαιώσουν κάθε πρωτοβουλία που επιδιώκει να αποτρέψει μια εναλλακτική κυβερνητική λύση
- να εξασφαλιστεί η απαραίτητη θεσμική βάση για να σχηματιστεί κυβέρνηση με επικεφαλής το ΣΚ, να καταθέσει το κοινό κυβερνητικό πρόγραμμα [στο Κοινοβούλιο], να εδραιωθεί και να προωθήσει μια πολιτική που θα εξασφαλίζει βιώσιμη λύση, με προοπτική να διατηρηθεί για όλη τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου
- με βάση τη νέα θεσμική ισορροπία δυνάμεων στη βουλή, να εγκρίνει μέτρα που να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες και τα δικαιώματα των Πορτογάλων.

Με αυτή την έννοια, το ΣΚ και το Κ.Κ.Π. επιβεβαιώνουν την κοινή τους πρόθεση να:

αναλάβουν από κοινού μια εκτίμηση για τους τρόπους με τους οποίους τα θέματα όπου εντοπίστηκε σύγκλιση θα αποτυπώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό, τόσο σε γενικές γραμμές όσο και στις λεπτομέρειές τους, προκειμένου να μη χαθεί η ευκαιρία να χρηματοδοτηθεί μέσω αυτών η αναγκαία αποκατάσταση των μισθών, των συντάξεων και των δικαιωμάτων. Δεν χωρά αναβολή στην επαναφορά του προηγούμενου επιπέδου διαβίωσης του πορτογαλικού λαού καθώς και στην αποκατάσταση των κοινωνικών παροχών, με το κράτος εξασφαλίζει καθολικής πρόσβασης, δημόσιες και ποιοτικές υπηρεσίες. Πρέπει επιτακτικά να αντιστραφεί η τρέχουσα πορεία παρακμής, αδικίας, εκμετάλλευσης και εξαθλίωσης, η οποία έχει επιταχυνθεί τα τελευταία χρόνια.

Τα δυο κόμματα εξετάζουν μέτρα και λύσεις οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα, χωρίς να επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό·

Τα δυο κόμματα εξετάζουν, σε διμερείς συναντήσεις αν αμφότερα τις θεωρήσουν απαραίτητες, για να αντιμετωπιστούν πολύπλοκα θέματα, ή που σχετίζονται με: (α) νομοθετήματα με επιπτώσεις στον προϋπολογισμό; (β) προτάσεις μομφής εναντίον της κυβέρνησης, (γ) νομοθετικές πρωτοβουλίες που προτείνονται από άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες (δ) νομοθετικές πρωτοβουλίες που, ενώ δεν επηρεάζουν τον προϋπολογισμό, αφορούν θεμελιώδεις πτυχές της δραστηριότητας της κυβέρνησης ή της λειτουργίας του Κοινοβουλίου.

Η επιλογή της διμερούς συνεργασίας μεταξύ του ΣΚ και του Κ.Κ.Π. δεν αποκλείει άλλες ενδεχόμενες συνεργασίες που το ΣΚ και το Κ.Κ.Π. μπορεί να επιδιώξουν με το Μπλόκο της Αριστεράς ή το οικολογικό κόμμα των «Πράσινων».

5. Με πλήρη σεβασμό στην πολιτική ανεξαρτησία κάθε κόμματος, και χωρίς να κρύβουμε από τον πορτογαλικό λαό τις διαφορές μας σε θεμελιώδεις απόψεις, τις οποίες τα κομματικά μας προγράμματα αποκαλύπτουν καθαρά, τα δυο κόμματα που συνυπογράφουμε τούτο το κείμενο, το οποίο ανακοινώνουμε σήμερα, επιβεβαιώνουμε με όλη την απαραίτητη σαφήνεια ότι είμαστε αποφασισμένα να εμποδίσουμε το PSD και το CDS να συνεχίσουν την πολιτική τους, στην οποία η χώρα έχει ως τώρα καταδικαστεί συνολικά, και να εξασφαλίσουμε στη χώρα μια πορεία που να μπορεί να εγγυηθεί:
- Να ανοίξουμε μια νέα σελίδα, εγκαταλείποντας τις πολιτικές πτώχευσης που αντικατοπτρίζει η στρατηγική της εξαθλίωσης που ακολούθησαν οι σοσιαλδημοκράτες και οι χριστιανοδημοκράτες
  - Να υπερασπιστούμε τις κοινωνικές λειτουργίες του κράτους και των δημόσιων υπηρεσιών, της κοινωνικής ασφάλισης, της εκπαίδευσης και της υγειονομικής περίθαλψης, δίνοντας σοβαρή μάχη εναντίον της φτώχειας και των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων
  - Να επεξεργαστούμε μια νέα οικονομική στρατηγική, με βάση την ανάπτυξη και την απασχόληση, αυξάνοντας το οικογενειακό εισόδημα και δημιουργώντας προϋποθέσεις για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις
  - Να προωθήσουμε ένα νέο μοντέλο προόδου και ανάπτυξης για την Πορτογαλία, που θα επενδύει σε αύξηση μισθών και στον αγώνα ενάντια στην επισφάλεια, θα αναζωογονεί τις επενδύσεις στην παιδεία, τον πολιτισμό και την επιστήμη, και θα εξασφαλίσει ξανά στην πορτογαλική κοινωνία εμπιστοσύνη και ελπίδα στο μέλλον
  - Να δώσουμε τη δέουσα αξία στη συμμετοχής των πολιτών, την πολιτική αποκέντρωση, και την αυτονομία των Κανάριων Νήσων.

Λισαβόνα, 10 Νοέμβρη 2015
(Μετάφραση Σ.Μ.)

διαβάστε και εδώ:

Πορτογαλία: Απαγορεύεται να κυβερνήσουν δυνάμεις ενάντια στην ευρωζώνη!